

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

PAROCHIEBOEK
OF
BESCHRYVING
VAN
MARIALOOP,
GEVOLGD DOOR EENE
LOFREDE VAN O. L. V.,
PATROONES VAN DE KERK.

Opgesteld door G. F. TANGHE, Kanonik.

*Auribus nostris audivimus : patres
nostri annuntiaverunt nobis.*

Wy hebben het met onze ooren ge-
hoord : onze vaders hebben het ons
verhaeld. Psal. XLIII, 2.

BRUGGE,
Drukkery DE SCHEMMECKER-VAN WINDEKENS,
1861.

Eigendom.

EERBIEDIG OPGEDRAGEN

AEN DEN

Weleerw. Heer Pastor,

ALSMEDE AEN DE

PAROCHIANEN VAN MARIALOOP.

VOORWOORD.

Het boekwerkje, op het titelblad aengekondigd, behelst de beschryving van het oude en nieuwe Marialoop. Het een en het andere heeft zyne merkweerdigheden, die in deze historie byeenverzameld zyn, opdat er niets daervan in vergetenheid gerake (1).

De geheugenis van verscheidene oude daedzaken, die hier beschreven zyn, wordt, ter plaetse, by overlevering van geslacht tot geslacht, bewaerd. Dus, op het doorbladeren van deze geschiedenis, zullen de inwoners van Marialoop meermaels erkennen dat zy

(1) Colligite quæ superaverunt fragmenta ne pereant.
JOAN. VI, 12.

de zaken, die zy hier lezen, van hunne vaders en voorvaders nog gehoord hebben : Auribus nostris audivimus : patres nostri annuntia-verunt nobis.

*Alles wat Marialoop betreft en verheerlykt, hebben wy tot VI hoofdstukken gebragt. Het eerste bevat een algemeen overzicht of denkbeeld; het tweede, de oude kapelle, die de oorsprong van het dorp is, en daerāen haren naem heeft medegedeeld; het derde, de heerlijkheid, die deze plaets verluisterlykt heeft; het vierde, de stichting der nieuwe kerke, die het beginsel van een nieuw tydvak is; het vyfde, de inrigting der parochie; het zesde, de omstandige naemlyst der **EE.** heeren pastors, die de nieuwe parochie bediend hebben.*

BESCHRYVING VAN MARIALOOP.

§ I.

ALGEMEEN OVERZIGT.

MARIALOOP is een zoete naam, die zinspeelt op de godvruchtige bedevaerten, welke, sedert lang, aldaer ter eere der Koningin des hemels gedaen worden.

In plaetse van *Marialoop*, schreef men oudtyds, by verkorting, gemeenlyk *Marloop* of *Maerloop*. Dit gebruik is hedendaegs nog niet gansch verdwenen. Beter nogtans is 't den naam in volle letters te schryven.

Deze plaetselykheid is tusschen Thielt en Meulebeke, in een woudachtig oord, gelegen. Onlangs tot parochie verheven, grenst

zy, boven de evengenoemde gemeenten, aen Oostroosebeke, Denterghem en Marckeghem.

Wat hare bevolking betreft, deze wordt geschat op 1,800 zielen of daeromtrent.

Natuerlyker wyze, wordt de parochie in dry sektion verdeeld, volgens de dry gemeenten, waarvan zy voor het burgerlyke, afhangt; te weten : de sektion Thielt, de sektion Meulebeke, en de sektion Oostroosebeke. De kerk en pastory, met de dorpplaats en kapelle behooren aen het grondgebied van Meulebeke.

Alhoewel de naem van *Marialoop* zoo oud niet is als degene der byliggende parochien, is hy nogtans sedert verscheidene eeuwen bekend. Men vindt hem op de oude landkaerten; een staet van het aloude bisdom van Doornik, opgemaakt voor het jaer 1560, maakt er gewag van (1). De naem van *Maerloop* praelt in de pauzelyke bulle, krachtens welke, Z. H. Pius IV, ten jare 1564, het bisdom van Gent opregtte, en de plaatsen beschreef, die er onder begrepen

(1) *Episcopatus Tornacensis antiquus, ante annum 1560.*

waren (1). Dus lag *Marialoop* oudtyds onder het bisdom van Doornik, en naderhand onder dat van Gent. Eindelyk wierd het, ten jare 1834, onder het nieuwingerigte bisdom van Brugge gerangschikt.

§ II.

DE KAPEL.

Het eerste beginsel van *Marialoop* was een kapelletje van O. L. V., hetwelk door de geloovigen veel bezocht wierd. Deze godvruchtigheid gaf aanleiding tot het stichten van eene kapellany in dit vermaerde bidplaetsken. Men leest in eenen staet van het oude bisdom van Doornik dat *Marialoop* verheerlykt was met eene kapellany van Onze Lieve Vrouw. Dit beneficie wierd vergeven door den plaetselyken heer, die het buiten twyfel gesticht had. Mogelyk zal deze kapellany in vergetelheid geraekt zyn door de langdurige onlusten en verwoestingen der geuzen.

(1) *MIRÆUS*, Tom. II, P. 1068.

De kapel, gelyk'zy nu bestaet, wierd gesticht, zoo 't schynt, omtrent het einde der XVI eeuw. Volgens de overlevering is zy haren oorsprong aen eene belofteverschuldigd: de stichter daeromtrent voorbygaende, en door een wild dier aengerand zynde, zou de hulp van O. L. V. afgesmeekt hebben, belovende tot harer eer eene kapel te bouwen. Maria verlost hem uit het gevaer en de beschermeling hield zyn woord. Men meent, dat M. de Beer, heer van Meulebeke, daarvan de stichter was; zoo was ook het gevoelen van M. Mys, pastor van Meulebeke, die verscheidene byzonderheden betrekkelyk deze bidplaats nagelaten heeft. 'T is van hem dat wy weten dat *Marialoop*, op het einde der XVI eeuw, door een menigte pelgrims bezocht wierd, zoo als het hedendaegs geschiedt te Dadizeele en te Assebrouck. Deze pelgrimsgien hadden plaets ten allen tyde des jaers, doch voornamelyk binnen den ommegang of de plegtige oktaef, die hedendaegs nog gevierd wordt, en begint den Zondag na Onze Lieve Vrouw Visitatie. Nu ter tyd, worden er nog vele bedevaerten gedaen; doch, dat is niets in vergelykenis by hetgene oudtyds

plaets had. In de voorgaende eeuw, waren de pelgrimagien, alhoewel reeds verminderd, nog in volten bloei. Het was een genoegelyk tooneel voor de eenvoudige inwoners van het gehucht jaerlyks, binnen de oktaef, verscheidene praelwagens te zien aenkomen met hiftemannekens, dat is, met kinderen, versierd met hiftebladeren. Tot het jaer 1719, deed de balju van Meulebeke, op een der byzonderste dagen der oktaef, eene maelyd opregten voor den priester die de Misse zong en voor den diaken, subdiaken; alsmede voor den koster, de choralen en zangers. Die Mis wierd altyd gedaen door den pastor van Meulebeke, die met al zyne kerkdienaers naer *Marialoop* kwam.

Vele mirakels hielden de devotie tot Onze Lieve Vrouw voor haer beeld in zwang; M. Mys maekt gewag van dry en dertig, die aldaer geschied zyn. Alhoewel deze wonderdaden voor zooveel wy weten, door de kerkoverheid niet bevestigd zyn; en dus alleen steunen op de geloofbaerheid van eenen schryver, zullen wy eenige daervan, tot stichting des lezers, verhalen.

Ten jare 1733, was er een zeker Pieter

Pauwels, fs. Antonius en Petronilla Staelens, die, omtrent 10 jaer oud zynde, aen zynen regterarm eenen toeval kreeg, dien niemand genezen kon. Hy deed eene pelgrimagie naer Hooglede, ging insgelyks in bedevaerte naer Ryssel en Wynghene, zonder verlost te worden van zyne kwael. Eindelijk wendde hy zich tot O. L. V., voor haer beeld in de kapel van *Marialoop*, met belofte van eenen zilveren arm te offeren. Wat gebeurde er? Terstond begon zyn arm te beteren, zeven dagen daerna vielen er twee beentjes uit, en, op korte dagen, wierd hy gansch genezen. Pieter Pauwels volbragt zyne belofte.

In 1734 wierd een blinde dochter met groote pyn in haer hoofd, oogenblikkelyk genezen.

Joanna Verhage, hebbende maer een oog, kreeg een zoo geweldige ontsteking in hare goede oog dat zy gevaer liep van dezelve te verliezen. De heelmeester had er geen hope meer op; maer zie, buiten zyne verwachting, wierd zy genezen, en offerde, binnen de Oogstmaend 1734, twee zilveren oogen op.

Gulielmus van Ackere, fs. Francies, lag

dry dagen om te sterven van een uitgekomen breuk, en wierd terstond hersteld; na belofte gedaen te hebben van eene keers op te offeren.

Binnen het jaer 1735, is Joannes Minne, fs. Pieter, na de bedevaert, gedaen door zyne huisvrouw Marie Anna de Boeve, gezond van eene kwale opgestaen.

Jan van Lerberghe, voerman op Brugge, had een ziek peerd, dat de meesters niet konden genezen; ondertusschen doet zyne huisvrouw eene bedevaert naer *Marialoop*, en terstond wordt het peerd genezen.

Jan Huisman, fs. Jakobus, was zoo doof dathy nauwelyks de groote klokke van Meulebeke kon hooren; maer, na eene belofte gedaen te hebben, verkreeg hy, in 1735, schielyk het gehoor.

Om de beschryving der kapel te volledigen, behoort er nog iets aengestipt te worden wegens hare gewaden en tõebehoorten, wegens hetgene zy te lyden gehad heeft van de fransche republikeins, en wegens hare bedijenaers.

Binnen het jaer 1665, wierd de kapel met een kloksken van 32 kilos verheerlykt

door Gaspar de Beer, baron van Meulebeke (4), zoo als het opschrift daarvan getuigde in dezer voegen :

« Gegeven in 't jaer 1663 door Gaspar de Beer, baron
« van Meulebeke. S. Maria de Mariuloop, ora pro no-
« bis » (2).

Ten jare 1715, gaf mevrouw van Severen, dochter van M. Doverloop en huisvrouw van M. Philippus de Beer, heer van Severen en van Beveren, by Rousselaere, broeder van den baron van Meulebeke, haer beste groene kleed aen de kapel. Dit gewaed diende tot het maken van een kleed voor O. L. V., van eenen kazuivel, van eene choorkap, van twee tuniken en van een autakleed.

In 1735 wierd een sakristy gemaekt, benevens een nieuwen autaar, die 20 pond Gr. kostte; daerop volgden eenige andere herstellingen : hetwelk te samen tot 82 a 83 pond Gr. beliep.

(1) De aloude heerlykheid van Meulebeke wierd in 1651 tot eene barony verheven.

(2) Dit kloksken wierd in 1838, hergoten met eene vermeerdering van 14 1/2 kilos, en draegt nu, boven het oude opschrift, dit byvoegsel : *Hergoten in 1838. Vandermeersch pastor, en Vercruyze onderpastor.*

Ten jare 1736, kwam een nieuwe predikstoel te voorschyn, die 9 pond Gr. en meer kostte, en, in 1737, een nieuwe kommuniebank, waervoor men 20 pond Gr. betaelde.

De kapel van *Marialoop* bloeide totdat, in 1794, een storm tegen haer ontstond. Het onweder kwam uit den zuiden. De franschen, meester geworden zynde van Belgenland, eischten van de veroverde provincien bovenmátige geldsommen. Zy sloegen de geestelyken, de kerken en kapellen der kasselry van Kortryk met eene geldschatting van meer dan twee millioenen livres. De kapel van *Marialoop*, als gelegen in het evengenoemde grondgebied, wierd in de geldligting voor 300 livres aengeslagen. Daarmede was zy niet kwytte van de fransche afkneveling, die slechts een voorbode van grootere onheilen was. Immers op den 14 Vendemiaire van het jaer VIII (6 Oktober 1799) wierd zy, met hare toebehoorten, door de *centrale administratie*, als nationaal goed openbaerlyk aen eenen burger van Brugge verkocht. Het was gedaen met de kapel, hadde er niemand het verstand gehad

van ze af te koopen; maer twee achtbare personen, te weten : Ignatius Danneels van Meulebeke, en Pieter Bekaert van Thielt spraken malkander en begaven zich naer Brugge om ze uit er hand af te koopen. Het gelukte hun : zy kwamen overeen met den nieuw geworden eigenaer, ten pryze van een honderd en vier en veertig frank. Wy hebben voor de oogen de notariële kopy van deze laetste verkooping der kapel met hare toebehoorten, die gesloten en geschreven wierd den 26 Pluviose van het jaer VIII (15 Februarius 1800). Men leest in dezen notarielen akt dat de kapel gelegen was langs de straet loopende naer Thielt, en dat zy van alle kanten paelde aen de landen van den gewezen heer van *Marialoop*.

Door dezen akt gaven de achtbare koopers blykteekens van godsdienstigheid, terwyl zy een grooten dienst aen het gebucht bewezen. Men mag zeggen dat dit christelyk werk naderhand zyne belooning vond door de inrigting van een nieuwe kerk en parochie.

Intusschentyd wierd de kapel aen den godsdienst wedergegeven om er God te loven,

zoo als in voorgaende tyden. Voormaels was het de geestelykheid van Meulebeke voornamelyk, die er dienst deed. Ten minste wierden er jaerlyks elf Missen gezongen, vermits er zooveel gesticht of *gefondeerd* waren. Binnen den ommegang kwamen er priesters uit het gebuerte, naer devotie, Mis lezen; maer de pastor zong altyd een solemnele Mis om goed weder te bekomen. Insgelyks in groote droogten rekommandeerde de pastor een plegtige Mis, in de kapel van *Marialoop*, om regen te bekomen. Deze wierd altyd met buitengewonen toeloop bygewoond. Het betrouwen was zoo groot op de voorspraek van O. L. V. dat men voorzeker regen verwachtte, vooraleer men van de kapel t'huis kwam.

Binnen de loopende eeuw, ten jare 1832, begon de kapel zich te verheffen ten gevolge der benaming van M. Ampe tot proost. Alhoewel hy niet ter plaets, maer te Thielt, als professor der Rhetorika in het kollegie, zyn verblyf hield, kwam hy regelmatig op de zon- en heiligidagen dienst doen, en nam zyne bediening, tot groote voldoening van het gehucht, zeer ter herte.

M. Ampe, nu regent der Bogaerde School te Brugge, wierd, in December 1835, vervangen door M. Dujardin, die de eerste als proost aldaer zyn verblyf nam. Zyne aenkomst was als de voorbode der aenstaende inrigting van de parochie. De eerste officiële stap daertoe was een besluit van het staetsbestuer, dat de kapel, te beginnen met den 1 January 1836, tot den rang van *annexe* verhief.

§ III.

DE HEERLYKHEID.

De naem van *Marialoop*, moest zeer voortreffelyk wezen, vermits hy gediend heeft tot titel voor eene heerlykheid. Wy hebben niet kunnen achterhalen wanneer, door wien en voor wien deze heerlykheid tot stand kwam. De oudstbekende heer van *Marialoop*, dien wy ontdekt hebben, was Nikolaus de Schietere, zoon van den edelen heer Jan (1), en van de edele vrouw Katha-

(1) De familie de Schietere is oorspronkelyk van Audenaerde, alwaer zy bestond ten minste sedert het einde

rina de Damhoudere (1), die te Brugge, den 12 December 1602, trouwde met mejufvrouw Franciska de Beer, oudste dochter van Jan, heer van Meulebeke.

Nikolaus overleed te Brugge, den 19 April 1637, in den ouderdom van 70 jaer, en wierd by zyne vrouw begraven in eenen grafkelder, binnen O. L. Vrouwkerk, waer zyn praelzerk nog bestaet met 16 kwartieren, en een opschrift als volgt :

der XIII eeuw. Een tak van dit geslacht, verbeeld door Daniel, heer van Avelghem, enz., vestigde zich te Brugge, omtrent het midden der XVI eeuw. Daniel overleed in 1560. Jan, zoon des voornoemden, trouwde met mejufvrouw Katharina de Damhoudere, oudste dochter van Judocus, vermaerden regtsgeleerde. Hy stierf ten jare 1575, en zyne vrouw in 1583; beide wierden begraven binnen Sint Salvatorskerk, in den grafkelder van Daniel de Schietere.

(1) Mevrouw de Schietere (Katharina de Damhoudere) had veel te lyden van de geuzen die aen het hoofd der stad Bruggewaren; maer, zonder ooit te wankelen, onderscheidde zy zich door hare verkleefdheid aen de katholyke Kerk. Zy gaf er bewyzen van door de zorg om hare kinderen in den alleen zaligmakenden godsdienst op te brengen; door hare kloekmoedige godvruchtigheid om kerkgewaden, benevens relikwien van heiligen, waeronder degene van den heiligen Arnoldus, zich bevonden, in haer huise te verbergen. Daerenboven liet

Sepulture de Noble Homme Messire Nicolas de Schietere Chevalier, Seigneur de Wallincourt, Rymslede, Maerloop, Medele, Loosere etc., en son vivant premier Bourguemaitre de cette Ville de Bruges, qui trépassa le 29 d'Avril 1637.

Deze heer heeft, onderander, nagelaten eenige gedenkstukken, betrekkelyk de edellieden, oudtyds begraven in de kerken van Meulebeke en Pitthem. Deze memorien zyn nauwkeurig en geloofweerdig, vermits hy verklaert dat hy zelf, ten jare 1603, alles wat hy schryft, gezien heeft.

In en voor 1603 was de burgemeester van Brugge, Jakobus de Schietere, gezeid Damhoudere, heer van *Marialoop*, Tilleghem, enz.

zy haer huis dienen tot schuilplaats voor getrouwe en vlugtende priesters, die daer dagelyks Mis lazen en haer dikwyls de heilige Sakramenten bedienden. Tot loon van hare godsdienstige en liefdevolle herbergzaamheid, had zy het geluk van de laetste heilige geregten te ontvangen van de priesters, die in haer huis verschuilden. Zy overleed godvruchtig in den Heer, 22 April 1583; en wierd begraven in Sint Salvatorskerk, by haren echtgenoot en haren schoonvader. Een praelgraf by den noorderingang buiten den choor heeft hunne gedachtenis aen de nakomelingen overgesteld. Het grafschrift kan men nog aldaer lezen.

Nadat de heerlykheid van *Marialoop* ruim honderd jaer in de familie de Schietere bestaen had, wierd zy een eigendom van het edele geslacht Le Bailly. Ziehier ter welker gelegenheid dit laetste geslacht daer eigenaer van geworden is.

Ten gevolge des huwelyks van den wel- edelen heer Joseph Adrianus Le Bailly met Maria Charlotte de Schietere, gezeid de Damboudere, vrouw van Tillegthem (1) en *Marialoop*, in 1718, ging deze en gene heerlykheid over tot een nieuw geslacht, hetwelk den titel aënnam van : *Le Bailly de Tillegthem*.

M. Le Bailly bekleedde de luisterlykste bedieningen : schepen der stad Brugge genoemd in 1722, bekwam hy, in 1754, de plaets van burgemeester van het Vrye, en naderhand deze van ontvanger generaël van

(1) Tillegthem was een oude en zeer vermaerde heerlykheid, gelegen te St. Michiels, by Bruggé. Mogelyk komt die naem voort van Attila, koning der Hunnen, of van den H. Tillo of Hilonius, discipel en reisgezel van den H. Eligius, apostel en patroon van Iseghem, die zynen naem nagelaten heeft aen een dorp eertyds Sint Tillo en hedendaegs Gits genoemd.

hetzelfde landschap. Hy overleed 18 December 1775, en wierd begraven in Sint Salvatorskerke. Men ziet nog, tot zyner gedachtenis, by den zuideringang, binnen den choor, een prachtige tombe van zwart marmer, bekroond met een egyptische grafnaelde, behangen met wapenschilden, en versierd met een grafschrift.

Karolus Adrianus Hubertus Le Bailly erfde de heerlykheid van zynen vader. Hoogpointer van Kortryk, burgemeester van het Vrye, bekwam hy, in 1774, den titel van baron, en, in 1789, dien van burggraef.

De heerlykheid van *Marialoop* bestond nog in 't geslacht Le Bailly, toen zy door de fransche republikeinen afgeschaft wierd.

§ IV.

DE NIEUWE KERK.

De schoone kerk van *Marialoop* wierd gesticht door den buitengewonen iever van den Eerw. Leo Dujardin, die de eerste pas-

tor daarvan geweest is. Het kost altyd vele moeite om eene kerke te bouwen; maer 'tis onbeschryfelyk, ik zeg niet alleen wat looping, maer ook wat stryden en worstelingen de stichter daertoe heeft moeten uitstaen. De voorlopende moeilijkheden, onafscheidelyk van zulke ondernemingen, waren niets in vergelyking by degene die bestond in de noodige geldmiddelen te verzamelen om de kerk te kunnen bouwen. God alleen weet wat hy daertoe uitgestaen heeft. Een gemeene iever zou den moed laten vallen hebben; maer M. Dujardin liet hem nooit zinken. Hy doorliep al de parochien van West- en Oostvlaenderen, de merkwaardigste steden van Belgie, en zelfs eenige buiten het land. Deze reizen deed hy af op eenen ezel, alle maendagen tot den zaterdag uitrydende.

Hy ontving met beleefdheid en dankbaerheid het penningsken der arme weduwe, even gelyk de meerdere offeranden. Men mag zeggen dat hy zyne kerk schier stichtte door de menigte van kleine giftjes.

Nadat hy de noodigste geldmiddelen ingezameld had, legde hy den bouw aen, op zyne patroonfeest, den 11 April 1837. Het werk ging spoedig voort: in een ruim jaer schuilde het gebouw onder dak, en de toren verhieft zich ter hoogte van de kappe. Het gebouw, tot dezen stand gebragt, kostte omtrent 38,000 franks. Kort daerna wierd de kerk voorzien van een marmeren vloer, die omtrent 4,000 steenen, gezeid *bazecles* bevat. Boven den moortel en de daghuren der dieners, kostte elke blauwe steen, groot 30 centimeters, gelegd 60 centimen; en elke witte van dezelfde grootte, 180 centimen.

De kerk, onder een dak, met dry beuken, gesticht volgens den trant der kunstherbloeijing (*Renaissance*), is in 't geheele 114 voet lang en 56 breed: het sanctuarium bekleedt eene lengte van 30 voet, en de middelbeuk eene breedte van 24 voet

De nieuwe kerk wierd plegtiglyk gekonsacreerd, op den 24 September 1838, door wylen Z. H. Franciskus Renatus Boussen, bisschop van Brugge. Onder de wyding van

den hooften autae, sloot hy in deszelfs graf derelikwien der heilige martelaers Luoius en Fortunatus. De kerk ontving voor patroon den H. Leo, belyder en paus, die de naem van den stichter was. Maer eenige jaren na de dood des stichters, begeerden de parochianen met hunnen heer pastor, O. L. V. Visitatie voor patroones of titel hunner kerk te hebben, vermits deze feestdag sedert lang in de kapel van *Marialoop*, met grooten volkstoeeloop, gevierd wierd. Om deze verandering te bekomen, wierd een smeekbrief naer Zyne Heiligheid den paus van Roome gezonden. Pius IX, krachtens eenen brief, geteekend den 28 July 1855, stond genadig toe dat de oude titelfeest van O. L. V. Visitatie in de nieuwgestichte kerk zou hernomen worden.

Om weder te keeren tot het kerkgebouw hetwelk wy vertoond hebben als gebragt onder dak, met de kuip van den toren, tot aen de naelde, hebben wy hier aen te stippen dat de stichter om zyn werk te voltrekken eene lotery van pryzen opregtte, voor degenen, die, mits eenen frank per stuk,

• aerten namen. De pryzen wierden in 1842 verlot. Volgeern zou M. Dujardin den toren met eene naelde bekroond hebben; maer helaes! de groote vermoeidheden, die hy onderstaen had, veroorzaekten een slepende ziekte, die hem, in 1844, in het graf rukte, tot groote droefheid der parochianen. Hy liet het werk over aen zynen opvolger, M. De Clerck, die den toren voltrok en stierf. De navolgende heeren pastors kenmerkten allen hunne bediening door meerdere of mindere vervoordering van den luister der kerk.

De aenzienlykste weldoeners der kerk waren de edelheer P. F. Clemmen, die den bouwgrond met het kerkhof gaf; Mr Leonardus Loncke en Mr Roelandts-Yserbyt, alle dry overleden.

• 'T is spytig dat wy hier al de namen, ten minste, der byzonderste weldoeners der kerk, niet konden geven. Maer nu, wy wenschen hun iets beters dan dezen tydelyken lof, te weten, dat hunne namen, ter eeuwige gedachtenis, geschreven worden in den hemel!

§ V.

DE PAROCHIE.

Een groote stap ter inrigting der parochie was het stichten van eene pastory; want het eerste dat ertoe verzocht wordt, is toch een huis waer de pastor wonen kan. Voor den bouwgrond, met eenen hof, wendden zich de Marialoopenaers tot den ridderheer Pieter Francies Clemmen te Gent, en zy ontvingen van hem, ten dien einde, eene party lands. De pastory wierd gesticht in het jaer 1834, door de milddadigheid der inwoners van het gehucht en van Mr Ysenbrant, die al het timmerhout bezorgde.

Als het huis nu voltrokken was, verzochten de voornaemste inwoners van *Marialoop* aen den bisschop van Brugge eenen priester, die ter plaetse verblyven zou, belast met de zorg van de kapel te bedienen. De bisschop, Mgr. Boussen, zaliger gedachtenis, zond, binnen de maend December 1835, den Eerw. heer Dujardin, alsdan proost van Ste Katharine kapelle.

Marialoop had nu eenen proost. Van dan

af gingen de zaken voor eene toekomende parochie spoedig voort. Zoo reeds hierboven beschreven is, stichtte de Eerw. heer proost een nieuwe kerk, vermits de oude kapel veel te klein was om voor parochie te kunnen dienen.

Eindelyk schiedde de bisschop de annexe *Marialoop* af van Thielt, Meulebeke en Oostroosebeke, en verhiel dezelve tot een afzonderlyke parochie, krachtens brieven, geteekend den 19 January 1839. Deze brieven moesten in de nieuwe kerk van *Marialoop*, alsook in deze der evenvermelde parochien, op de twee eerste Zondagen, nadat zy besteld waren, afgelezen worden.

Ten gevolge dezer inrigting, verminderde Thielt van 378 zielen; Meulebeke, van 1,000; Oostroosebeke, van 424 : dus werd de nieuwe parochie samengesteld uit eene bevolking van 1,802 zielen.

De nieuwe parochie werd in 1842 tot succursale verheven, en bevat eene uitgestrektheid van 759 hektaren.

§ VI.

HEEREN PASTORS.

De EE. Heeren :

Leo Dujardin was de eerste pastor. Geboren te Kortryk in 't jaer 1788, onderscheidde hy zich van zyne kindschheid af door zyne godvruchtigheid. Al zyn vermaek was den priester aen den heiligen autaeer te dienen. Toen de Jesuiten, na den val van Napoleon, in Belgie hersteld wierden, begaf hy zich, als broeder, tot hunne vergadering. Daer gevoelde hy zich geroepen tot den priesterlyken staet. Getrouw aen de stem des Heeren, ging hy, bykans dertig jaren oud zynde, naer het kollegie van Rousselaere om er de beginsels der latynsche tael te leeren. Na zyne kleine studien voltrokken te hebben, werd hy, ten jare 1822, in het seminarie van Gent aenveerd. Priester gewyd in 1825, begon hy het jaer daerna te werken in den wyngaerd des Heeren als koadjutor van Knesselaere. Onderpastor van O. L. V. te Poperinghe benoemd in 1826, en proost

van Ste Katharina te Cuerne in 1833, wierd hy, in deze laetste hoedanigheid, in 1835, naer *Marialoop* gezonden. Daer gaf hy, als proost, als stichter van de kerk, als pastor, bewyzen van uitstekenden iever voor de glorie Gods. Aen hem heeft de parochie niet alleen hare schoone kerk, maer ook hare leerschool te danken (1). Het was spytig dat de dood hem zoo vroeg ontrukte aen de liefde zyner parochianen. Hy overleed godvruchtig in den Heer den 9 Oktober 1844. Er bestaet van dien godvruchtigen priester eene gedachtenis, die luidt als volgt :

(1) Onlangs heeft Mevrouw douairiere Ysenbrant twee huizen, met eene party lands, gegeven om te dienen voor parochieschool.

Den iever van uw huis heeft my ver-
slonden. *Ps. 68.*

BID VOOR DE ZIEL

VAN DEN

Eerweerden Heer Leo Dujardin,

<i>Geboren te KORTRYK, den 4 April</i>	1788.
<i>Priester gewyd te MECHELEN,</i>	1823.
<i>Coadjutor te KESSELAERE,</i>	1826.
<i>Onderpastor van O. L. V. te POPE-</i> <i>RINGHE,</i>	1826.
<i>Proost te Ste - CATHARINA-KAPELLE,</i>	1833.
<i>Proost van de kapelle van MARIALOOP,</i>	1836.
<i>Eersten Pastor van de nieuwe paro-</i> <i>chie van MARIALOOP, alwaer door</i> <i>zynen iever de kerk gebouwd is,</i>	1839.
<i>Aldaer overleden den 9 October</i>	1844.

Ik heb, uit al myne krachten, de midde-
len verzameld om mynen God een huis te
bouwen. *Paralip. Lib. I, Cap. 29, 2.*

Van myne teedere jeugd, heb ik myn be-
trouwen gesteld in Maria, op haer heb ik al
myne hoop gevestigd. *S. Bern.*

Petrus Karolus De Clerck was de tweede pastor. Z. D. H. de bisschop kon geen beteren keus doen. De kerk moest voltrokken worden, en de nieuwe pastor had zich onderscheiden door zynen iever en zyne kennissen om de kerk van Cachtem te bouwen; want aldaer onderpastor zynde, liet hy zich gelasten met de bouwwerken te bestieren.

De nieuwe pastor bekroonde den kerktoren met eene naelde, dewelke omtrent 8, 000 frank kostte. Hy verhoopte veel te verrigten tot sieraed van zyne kerk; maer helaes! de dood kwam kloppen, toen hy nauwelyks een jaer de herderlyke bediening uitgeoefend had. Hy ging tot een beter leven over den 10 November 1845. M. De Clercq was in 1800 te Wacken geboren.

Ivo Vermeersch, geboren te Thielt in 1803, en tot alsdan onderpastor van Meulebeke, oefende de herderlyke bediening ook maer korten tyd uit. Z. D. H. beloonde hem in 1847 door de pastory van Hooglede.

Philippus Emmanuel Pollet, van Kortryk, was onderpastor van Avelghem, toen hy in 1847, zyne zending als pastor van Maria-

loop ontving. Na een verblyf, te kortstondig om veel te verrigten, verwisselde hy, in 1850, van bediening met zynen opvolger.

Karolus Ludovikus Van der Meersch, geboren te Iseghem, in 1804, pastor van Lore, kwam in dezelfde hoedanigheid over tot *Marialoop*. Reeds heeft deze heer schier langeren tyd de pastory bediend dan al zyne voorzaten te samen. Binnen zyn bestier zyn de schulden die de kerk nog had, betaeld geweest. De parochianen hebben hunnen kerktoeren zien versieren door een kostelyke horlogie en een welluidende klok, wegende 822 kilos. Het pastorshuis is van een stagie opgestegen. Nu is men bezig met het kerkhof van de strate af te sluiten door een traliewerk, in gegoten yzer, geplaatst op arduinsteen: hetwelk dient tot sieraed der dorpplaets en het zigt der kerk hoogst bevallig en liefelyk maekt. Dat God den pastor nog vele jaren schenke tot geluk van zyne parochianen, en tot vervoordering van den luister der kerke van *Marialoop*!

BYVOEGSELS.

N. I.

*Kopy van den akt , behelzende de wyding of
konsekratie der kerk van Marialoop.*

FRANCISCUS-RENATUS BOUSSEN,

Miseratione divina et S. Sedis Apostolicæ gratia,

Episcopus Brugensis.

Omnibus has visuris salutem et benedictionem.

Notum facimus et attestamur quod Nos anno millesimo octingentesimo tregesimo octavo , die 24 mensis Septembris , hora octava matutina , juxta usum et cæremonias a Pontificale Romano præscriptas , processerimus ad solemnem consecrationem Ecclesiæ , cura Rev. Domini Leonis Dujardin , Præpositi in Marialoop, Diœcesis Nostræ , Districtus Thiletani , in dicto loco mediantibus eleemosynis à supra nominato Rev. Dno apud fideles collectis , ædificatæ ; necnon summi Altaris , dedicati in honorem Sancti Leonis Papæ , inclusis in eo Reliquiis Sanctôrum Lucii et For-

tunati Martyrum. Hac occasione christi fidelibus indulgentias unius anni illa die et in anniversario ejusdem consecrationis hanc Ecclesiam visitantibus quadraginta dies de vera Indulgentia in Domino concessimus.

Præsentibus in memoriam solemnitatis in archivis Ecclesiæ conservandis.

Datum Brugis die 12 mensis Octobris 1838.

† FRANCISCUS, EPUS BRUG.

De mandato Illustr. ac Reverendiss. Dni Ep.

P. J. TANGHE, SECRET.

—
N. II.

*Feestzang by de wyding der nieuwe kerk van
Marialoop, den 24 September 1838.*

Zag men gansch Israël verheugd te samen treden,
Met al de statigheyd en luyster van dien tyd,
Weêrgalmde lof en dank by godsdiensts plegtigheden,
Toen in Jerusalem den tempel wierd gewyd:

Hoe moet Marialoop zich heden niet verblyden,
T'wyl bisschop Boussens zorg, zyn hoop en wensch be-
kroond :

Zyn nieuwgestigte kerk feest-plegtig in komt wyden,
T'wyl in dit woud, den Heer in zynen tempel woont.

O Salems pronkgebouw! waer al den rykdom praelde.
 De wysheyd, magt en roem van eenen Salomon :
 Schoon 's hemels wolk en vuer in uwen omkring daelde,
 Hier schynt in deze kerk een klaerder zegenzon.

Hier rust geen Moyses wet, maer Christus waer orakel,
 Hier wordt God zelve, en niet zyn afbeelding ontmoet,
 Hier staet geen bondkist, maer het heylig Tabernakel,
 Hier schuyt geen Manua, maer 't is Jesus vleesch en
 bloed.

Hier zal den christen zyn behoeften komen vraegen ,
 En voor zyn zegening verschuldigd' hulde bién ;
 Hier zal den rampeling zyn noodlot komen klaegen ,
 En zich in tegenspoed, getroost, geholpen zien.

Hier wordt den Heer in geest en waarheid aengebeden,
 De bronnen spruyten hier van Christus heylgenâ ;
 Hier vindt men Thabors heyl en Horebs wonderheden,
 Den braembosch der woestyn en 't bloedig Golgotha.

Teregt, Marialoop door geestdrift ingenoomen,
 Laet heden zynen lof en dank ten hemel gaen ;
 Het ziet, op een woestyn vloed van zegen stroomên,
 Het wordt door heylgevoel beweegd en aengedaen.

Elk juycht : men ziet de vreugd uyt alle wezens straelen,
 Den gryzaerd, die zyn hert, als Simeon ontvouwt,
 Roept : 'k zal nu vergenoegd, o Heer, ten grave daelen,
 Nu ik den Heyland in zynen tempel heb aenschouwd.

Hoogweerden bisschop, die 't belangryk ontwerp maekte,
 Hetwelk by deezen dag zoo grootsch voltrokken is,
 Ontfang het dankend hert dat in elks boezem blaekte,
 En eeuwig blaeken zal in waere erkenenis.

Leef lang, o prins der Kerk! tot luyster der altaeren,
 Als gy u eeuwen reeds in 't loon der deugd verblydt,
 Nog zal men dankend hier den naem, 't gedagt bewaeren
 Van bisschop Boussen, die ons kerk heeft ingewyd.

Gy allen, die deez' kerk hielpt door uw weldaen stigten,
 Den hertelyksten dank wordt ook u toegezeyd;
 God zal zyn zegening op uwe schedels rigten,
 En loonen uwe deugd door de eyndelooze eeuwigheyd.

Opgedragen aen Z. H. Franciskus Renatus
 Boussen, Bisschop van Brugge, door
 L. Dujardin, Rector.

N. III.

*Kopy van de inrigting der parochie van Maria-
loop, met het aenwys van hare grenzen.*

FRANCISCUS RENATUS BOUSSEN,

door de barmhertigheid Gods en de genade van den heiligen
Apostelyken Stoel,

BISSCHOP VAN BRUGGE.

Aen allen, die deze letteren zullen zien, zaligheid in den Heer.

Aengezien de gemeenten Thielt, Meulebeke en Oostroosebeke, Dekeny van Thielt, onder ons Bisdóm, zich verre uitstrekken, waerdoor een groot getal van derzelve inwoners, om de groote afgelegenheid van hunne respectieve parochiale kerken, niet zonder groote moeite en verlies van tyd, hunne christelyke pligten kunnen kwyten en aen hunne godvruchtigheid voldoen, daerom is het, dat wy, na rype overweging, voorgaende het advies van onzen bisschoppelyken raed; gezien het rapport van den Zeer Eerw. heer Landdeken; gehoord de eerweerde heeren Pastors van de parochien voornoemd: hebben goedgevonden de Bidplaats van Marialoop, alwaer, sedert eenigen tyd, een nieuwe kerke gebouwd is, tot

annexe op te regten, gelyk wy dezelve by dezen opregten, haer aenwyzende de volgende palen of limiten :

De vyve-strate van de palen van Oostroosebeke tot aen klein Peereboom ; van daer den steenweg naer Thielt tot aen de beke, by de plaets, gezeid het Geitekot ; van daer dezelfde beke (verder genoemd de Crame dyk-beke) tot aen de limiten van Marckeghem, dezelfde limiten volgende tot aen den steenweg van Thielt naer Wacken.

Van daer denzelfden steenweg tot aen den Gentschen aerdegeweg, by de Ginste.

En eindelyk denzelfden aerdegeweg houdende, zoo verre hy loopt op Oostroosebeke. Dan volgt men de oude scheidpalen van Meulebeke, tot aen de vyve-strate, aen de palen van Oostroosebeke.

Te rekenen van den eersten Zondag van den Vasten aenstaende, al de inwoonders, zich tuschen deze limiten bevindende, zullen ophouden van deel te maken van de geestelyke jurisdictie van hunne respective heeren Pastors van Thielt, Meulebeke en Oostroosebeke, en, van alsdan, voor het geestelyk bestier, onderhoorig zyn aen den eerweerden heer Rector van Marialoop tot denwelken zy, voor alles, wat het gebruik der III. Sakramenten aengaet en in de herder-

lyke bediening begrepen is , zullen verplicht zyn hunnen toevlugt te nemen , denzelfden heer , als hunnen wettigen herder erkennende en eerbiedigende.

Deze tegenwoordige brief , waarvan gelykvormig afschrift zal gezonden worden aen de eerweerde heeren Pastors van Thielt, Meulebeke en Oostroosebeke , zal in de nieuwe kerke van Marialoop en in de parochiale kerken der drie voornoemde parochien , op de twee eerste Zondagen na deszelfs ontvangst afgelezen worden , en in de bewyzen of archieven der gezeide respectieve kerken bewaerd blyven.

Gegeven , te Brugge , in ons bisschoppelyk paleis : den 19 Januarius 1839.

† FRANCISCUS, Bisschop van Brugge.

Door bevel van Zyne Doorl. Hoogw.

P. J. TANGHE, Secret.

Lofrede ter eere van Onze Lieve Vrouw.

Patroones van Marialoop.

*Tu gloria Jerusalem, tu lætitia Israël,
tu honorificentia populi nostri.*

Gy zyt de glorie van Jerusalem, gy zyt
de vreugd van Israël, gy zyt de eer van
ons volk. *JUDITH, XV, 10.*

Judith, wier naem onsterfelyk wezen zal, ontving, na hare zegepraël over Holofernes, de luisterlykste gelukwenschingen. Toen zy uit de vyandelyke tenten tot Bethulië wedergekeerd was, weergalmde gansch de stad van de toejuichingen des volks tot harer eer, en van de lofzangen om God te bedanken. De opperpriester Joacim kwam van Jerusalem, met al de ouderlingen, naer Bethulië, om haer hulde te bewyzen. Haren lof ten hemel verheffende, zeide hy onderander aen die kloekmoedige vrouw : *Tu gloria Jerusalem, tu lætitia Israël, tu honorificentia populi nostri* : Gy zyt de glorie van Jerusalem, gy zyt de vreugd van Israël, gy zyt de eer van ons volk. In alle eeuwen zult gy gebenedyd wezen : *Eris benedicta in æternum.*

Judith was het afbeeldsel van de H. Maegd Maria; hare zegepraël over Holofernes be- teekende de zegepraël van Maria over het helsche serpent, welks kop zy verpletterd heeft.

Maer indien het volk van Israël zooveel eere bewees aen Judith, wat eer is het christen volk niet verschuldigd aen Maria, de moeder van den goddelyken Verlosser der wereld? Behoorde gansch het christendom, vooral binnen de Meimaend, van haren lof niet te weergalmen?

Om dan den dienst der allerheiligste en onbevleete Maegd Maria meer en meer te verspreiden en in de herten te vestigen, zullen wy, eenige beweegredens voorhouden, die de devotie jegens de koningin des hemels aanbevelen, en er byvoegen waerin deze devotie bestaat.

O H. Moeder Gods, vol van gratie, bid voor ons; verkryg ons de genade dat wy, als uwe toegewyde kinderen, godvruchtig leven, heilig sterven en de kroon des levens behalen! AVE, MARIA.

Eerste deel.

Al de geslachten , al de volkeren des aerd-ryks hebben de grootheden en verhevenheden van de Koningin des hemels hooren verkondigen , en haer geluk verwonderd. De H. Maegd Maria zelve heeft het voorzeld door de ingeving van den H. Geest : *Zie, van nu af zullen alle geslachten my gelukkig noemen (1).* Van onze teederste jeugd af, is de devotie tot de H. Moeder Gods ons ingeplant geweest en wy hebben ons verheugd hare kinderen te wezen. Het tweede godsdienstige woord dat men ons heeft leeren uitspreken , was de zoete naem van Maria. Gelukkig indien wy , gedurende onzen ganschen levensloop , de Koningin des hemels dienen en vereeren ! Krachtige en troostvolle beweegredenen wekken ons daer toe op.

Wy eeren , immers , vooreerst , Maria omdat het de wil des Heeren is. God heeft ons

(1) Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Luc. I, 48.

zynen wil kenbaer gemaekt door al de byzondere voordeelen en voorregten welke hy Maria heeft medegedeeld, zoo binnen het leven als na hare dood. Hy heeft haer niet alleen tot den hoogsten graed van weerdigheid onder alle enkele schepselen verheven; maer ook boven alle andere heiligen en engelen bemind, beschermd, geëerd, gezegend en verheerlykt in glorie. *De H. Moeder Gods*, zegt het roomsch officie, *is in het hemelsch koningryk verheven boven de chooren der engelen* (1). Maria zelve, hare voorregten overwegende, kon zich niet inhouden van uit te roepen : *De Almogende [God] heeft in my groote dingen gedaen en heilig is zyn naem* (2). Heeft er wel ooit een engel des hemels met zooveel achting en eerbied aen eenen mensch gesproken, gelyk de aertsengel Gabriel aen Maria sprak? Wat zeide hy immers, toen hy haer boodschapte dat zy verkozen was om de moeder

(1) *Exaltata est sancta Dei Genitrix super choros angelorum ad cœlestia regna. In Assumpt. B. M. V.*

(2) *Quia fecit mihi magna qui potens est, et sanctum nomen ejus. Luc. I, 49.*

van den zaligmaker der wereld te worden?
Wees gegroet, vol van gratie, de Heer is met u, gebenedyd zyt gy boven alle vrouwen (1).

Ten tweede, wy eeren Maria omdat de H. Kerke haer altyd geëerd heeft en altyd zal eeren. De devotie tot Maria, zoo oud als de H. Kerk, zal nooit op de wereld onderblyven. Nooit zullen hare kinderen, in dit tranendal, ophouden haer als moeder te erkennen en te aenroepen. Neen, nooit zullen de voorregten en verhevenheden van de koningin des hemels kunnen vergeten worden. Wel is waer, dat, op 't eindē der tyden, het geloof in de herten der menschen zal verslappen, de liefde verminderen, de religie verflauwen, de wereld van boosheid overstroomen; maer de devotie tot Maria zal niet ophouden. Ja, zoolang de zon het aardryk zal bestralen, zoolang de dag aen den nacht zal opvolgen, zal de lof van Maria, in alle christelyke landen, onder alle katholyke volkeren, van de lippen der ware geloovigen gestadiglyk vloeijen. Maria wordt

(1) Ave, gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus. Luc. 1, 28.

immers gevierd in de belydenis van ons heilig geloof, en in de byzonderste gebeden en vreugdefeesten van onzen heiligen godsdienst.

Maria wordt gevierd in de belydenis van ons geloof : van den derden artikel af des symbolums wordt er van haer gewag gemaakt, en voorgehouden dat zy de Moeder is van Jesus Christus (1).

Maria wordt gevierd in de byzonderste gebeden van de H. Kerk : wat is toch het verheven gebed der engelsche groetenis anders dan eene bondige lofrede van Maria?

Zelfs tot in de grootste vreugdefeesten, als de lofzang *Te Deum* gezongen wordt, zingt men den lof van Maria, door deze woorden, gestierd tot God den Zoon voor ons mensch geworden: Gy hebt, toen gy de menschheid ging aennemē om den mensch te verlossen, den schoot eener maegd niet geschroomd : *Tu ad liberandum suscepturus hominem non horruisti virginis uterum.* De heilige Odilio, vyfdē abt van Cluny, kon

(1) Qui conceptus est de Spiritu sancto, natus ex Maria virgine.

die verrukkende woorden in de kerke ter eere van Maria niet hooren zingen, zonder ontsteken te worden van liefdevlammen tot God. Butler verhaelt dat die groote dienaer van Maria eens plat ter aerde gevallen is, toen hy deze aendoenlyke woorden hoorde weergalmen : *Tu ad liberandum suscepturus hominem non horruisti virginis uterum.*

Ten derde, wy eeren Maria om de groote voordeelen die wy in haren dienst vinden : voordeelen naer de ziel en naer het ligchaem; voordeelen voor den tyd en voor de eeuwigheid; voordeelen ten tyde van ons leven en in de ure der dood; voordeelen voor ons zelve en voor anderen, die wy aen onze goede Moeder bevelen.

Inderdaed, zoo als wy van onze jeugd af geleerd hebben, wy mogen allen bystand van de H. Maegd verwachten; want *in het leven helpt zy ons in alles wat profytig is, maer in het uiterste vertroost zy de kranken, verligt de zieken, belet de bekoringen en helpt tot de eenwige zaligheid (1).* Een geestelyke

(1) *Mech. Katech.* 18 les.

schryver, Richardus, sprekende van den bystand van Maria, zegt dat men haer altyd bereid zal vinden om te helpen. De hemel verheugt zich, satan vlugt, de hel schrikt, als ik lees : *Wees gegroet, Maria*, zegt Alanus. Zelfs voegt er de godvruchtige Blossius by, dat hemel en aerde eerder zullen vergaen, dan Maria hulpe zal weigeren aen dengenen die haer, gelyk het behoort, aenroept. Gelukkig dan, ja duizendmael gelukkig de ware kinderen van Maria, die met eene grondige devotie tot haer bezielde zyn ! Zy zyn gelukkig, omdat degenen die de Moeder Gods eeren, vergeleken worden by iemand die schatten verzamelt (1). Zy zyn gelukkig, omdat Maria een byzondere liefde draegt voor de kinderen die haer beminnen, eeren en aenroepen (2). Zy zyn gelukkig, omdat Maria altyd het vermogen en den wil heeft van hare dienaers ter hulpe te komen (3).

(1) Sicut qui thesaurizat, ita et qui honorificat matrem suam. ECCLI. III, 5.

(2) Ego diligentes me diligo. PROV. VIII, 17.

(3) Nec facultas nec voluntas illi deesse potest. S. BERN. *Serm. de Assump.*

Maria kan, wil en zal ons altyd in al onze noodwendigheden helpen, indien wy hare ware kinderen zyn : dit is een nieuwe bewèegreden, die ons moet opwekken om haren eeredienst te behertigen.

Ja, Maria kan ons helpen door hare vermogende voorspraek. Wel is waer, 't is God alleen die de bron en de fontein of de gever van alle goed is; 't is door de verdiensten van Jesus Christus dat al de hemelsche gratien en weldaden ons vergund worden; terwijl aen den H. Geest de uitwerking en de uitdeeling daarvan toegeschreven wordt; maer de heilige Vaders leeren ook dat Maria dezelve, door de verdiensten van Christus, verkrygt, en ze door hare tusschenkomst ons overstelt. Zy kan ons waerlyk helpen omdat zy de Moeder is van den Zoon Gods, die haer niets weigeren zal, en haer schynt te zeggen, gelyk Salomon aen zyne moeder; *Vraeg, Moeder, want het betaemt niet dat ik uw aenzigt afkeere* (1).

Maria wil ons helpen, omdat zy onze Moe-

(1) Pete, Mater mea, neque enim fas est ut avertam faciem tuam. 3. Rsg. II, 20.

der is. Zy heeft van haren goddelyken Zoon, al de geloovigen, in den persoon van den H. Joannes evangelist, voor hare kinderen ontvangen en aengenomen. Zy is onze Moeder, omdat zy inderdaed voor ons een moederlyk hert, een opregt moederlyke liefde en genegenheid heeft. Ach! of wy eens wel zagen hoe genegen en bereidwillig zy is om allerlei kwaed van ons af te weren en ons alle slach van goed te bezorgen, hoe zouden wy gedreven worden om haer door wederliefde en dankbaerheid te vereeren!

Maria zal ons helpen. Wat een troostelyk gedacht! Zy is de hulp onzer kindschheid en jongheid geweest, zy zal ook onzen verderen leeftyd onder hare magtige bescherming nemen. Hoe menigmael heeft zy ons haren heilzamen invloed laten gevoelen, zoo naer ziel als naer ligchaem? Hoe dikwyls heeft zy onze tranen afgedroogd, onze kwellingen verligt? Brengt in uw geheugen de zegepralen die gy behaald hebt over den duivel, de wereld en het vleesch; de goede werken waerdoor gy uwe zaligheid vervoorderd hebt: dit alles is grootendeels aen de voorspraek

van Maria ~~te~~ te schryven. Daerenboven moogt gy, met een kinderlyk betrouwen, de voortduring van denzelfden bystand van Maria verwachten, vermits zy de hulp der Christenen zal blyven, zoolang er droefheden, ellenden, kruisen en ongemakken op de wereld zullen wezen.

Gy kont hieruit besluiten dat alles samenspant om u devotie voor Maria in te boezemen. Maer waerin bestaet de ware devotie tot Maria?

Tweede deel.

De grondige devotie tot Maria bestaet, vooreerst, in te vlugten alles wat haer mishaeft, 't is te zeggen, de zonde. Ja, wil men Maria behoorlyk vereeren, zoo is 't noodzakelyk alle genegenheid tot de zonde uit zyn hert te verbannen; eenen afkeer van de zonde op te vatten; de zonde te aenzien als het grootste ongeluk dat ons kan overkomen; te vlugten alles wat ons gewoonlyk tot zonde brengt; bereid te zyn liever alles te doen, te laten

en te lyden, dan zonde te bestryven. Hieruit volgt, dat degenen, die, zonder hun leven te willen veranderen, zich overleveren aen doodelyke zonden, zoo als godslasteringen, dronkenschappen, vyandschappen, oneerbaerheden, onregtveerdigheden, verboden lezingen enz., onder Marias kinderen niet kunnen gerekend worden. 'T is onmogelyk, ter zelfder tyde, een kind van Maria en van satan te wezen. De voornaemste zaek welke de H. Bernardus, die groote dienaar van Maria, aen God vroeg, was de gratie van nooit zyne onnoozelheid met de zonde te besmeuren.

De devotie tot Maria vereischt dat men haer navolge. Maria willen eeren en ze niet navolgen, zegt de H. Augustinus, is niets anders dan eene leugenachtige vleijery. De navolging, zegt Lactantius, is de aengenaemste dienst dien wy haer kunnen bewyzen. Hierom trachten de ware kinderen van Maria haer altyd na te volgen. Zy zyn hongerig en dorstig tot het gebed gelyk hunne Moeder; ten minste laten zy niet na te bidden by al de gelegenheden, in welke

een christenmensch gewoon is te bidden. Zy oefenen, gelyk zy, de liefde tot den evenmensch, alle middelen, die zy ter hand hebben, waarnemende om hunnen naesten alle slach van goed te bewyzen, naer ziel en ligchaem. Zoo als Maria, zyn zy waerlyk ootmoedig, een klein gedacht hebbende van zich zelve en de vernederingen en verootmoedigingen gewillig verdragende, opdat zy eens met haer verheven worden. Eindelyk schynen zy met haer uit in zuiverheid : zy zyn eerbaer en zedig in- en uitwendig, naer ziel en ligchaem, in gepeizen, woorden en werken. 'T is door de ootmoedigheid en zuiverheid dat Maria zich allermeeft by God aengenaem gemaakt heeft. Welnu, 't is door de oefening van dezelfde deugden, dat gy u hoogst by God en Maria zult aengenaem maken.

Het leven van Maria, volgens den H. Ambrosius, is dusdanig geweest dat het alleen genoegzaam is om eeniegelyk te onderwyzen (1). Ook verzendt hy al de geloovigen

(1) Talis fuit Maria, ut ejus unius vita omnium sit disciplina. AMBR. *Lib. de Virg.*

tot dezen geestelyken levensspiegel, als tot een voorbeeldelyke school van deugdzaamheid, alwaer zy zullen leeren wat zy moeten verbeteren, vermyden en onderhouden (1). Het ware ons onmogelyk Marias deugden altemaël op te halen en aen uwe navolging voor te stellen; wy willen alleenlyk nog uwe aendacht roepen op hare voorzigtigheid in het spreken, of op het heilig gebruik dat zy altyd van hare tonge gemaakt heeft.

Nooit is er iets berispelyks geweest in hare woorden. Zy gebruikte, volgens het inzicht des Scheppers, hare tonge om God te loven, den evenmensch te stichten en te troosten. Wilt gy u als kinderen en navolgers van Maria gedragen, gy zult hetzelfde gebruik van uwe tonge maken. Alzoo zult gy medewerken om te herstellen den smaed en de oneer, waervan God als overladen wordt, door zoovele godslasteraers, die met hunne tong den hemel bestormen (2). He-

(1) Hinc sumatis licet exempla vivendi, ubi tanquam in exemplari magisteria expressa probitatis, quid corrigere, quid effugere, quid tenere debeatis ostendunt. *AMBROSII, Lib. de Virg.*

(2) Posuerunt in cœlum os suum. *PSAL. LXXII, 9.*

laes! laet het ons bemerken, in 't voorbygaen, ofschoon er nooit zoovele poogingen aangewend geweest zyn tot uitroeijing der godslastering, nogtans woedt deze afschuwelyke misdaed altyd voort. Neen, de godslasteraers beteren zich niet. Zy trekken de geesels van God over zich zelve en over gansch het land.

Maria heeft hare tong in zulkeene heilichheid bewaerd, dat zy nooit een eenig woord van gràmschap of onverduldigheid gesproken hebbe, alhoewel zy gansch haer leven in kruisen en ongemakken overbragt. Zy leed, maer zy leed met volkomen overgeving aen den aanbiddelyken wil des Heeren; zy leed, maer zy leed *om God*, dat is, om hem te behagen, zynen wil te volbrengen en zyne glorie te vervoorderen; zy leed, maer zy leed in staet van heiligmakende gratie. Kinderen van Maria, die ook, in dit tranendal, eenen bitteren kelk te drinken hebt, spant al uwe krachten in, om de voetstappen uwer Moeder te bewandelen.

Volgens de aanmerking des H. Ambrosius, is er nooit iets dertels of lustigs te hooren

geweest in de woorden van Maria : *Nihil in verbis procax*. Gelukkig degenen die nooit, door hunne woorden, de christelyke en nooitvolprezen zedigheid kwetsen! Maer wee! drymael wee! duizendmael wee aen degenen die onzuivere, oneerbare of dubbelzinnige woorden uitspreken! Het kwaed dat zy stichten is onbeschryfelyk.

Maria is zoo voorzigtig in het spreken geweest dat zy nooit van hare lippen heeft laten vloeijen een eenig woord, waerdoor 's naesten eer of goede naem zou geschonden worden. Kostelyke lesse! Zy leere ons den achterklap vlugten, die den hemel voor ons sluiten zou. Men leest van den H. Ephrem dat hy stervende God bedankte, omdat hy niet indachtig was, gedurende zyn zestigjarig leven, ooit een woord gesproken te hebben, hetwelk den evenmensch zou kunnen vergrammen of stooren hebben. Ach mogten wy ook alzoo spreken! Laet ons dan voortaan onze tonge wel bestieren, indachtig zynde dat de dood en het leven van haer afhangen : indien wy dus onze tonge wel

gebruiken, wy zullen er de zoete vruchten van plukken (1).

Om Maria naer behooren te vereeren, moet men haer dikwyls met betrouwen aenroepen. Zy is immers de hulp der Christenen, de behoudenis der kranken, de troosteres der bedrukten. O gy, zegt de H. Bernardus (2), gy, die weet dat gy hier meer tusschen de tempeesten vlot, dan op het land wandelt, keer uwe oogen niet af van deze zeester, indien gy niet wilt door de stormen verslonden worden. Als de winden der bekoring losbers-ten, als gy zucht op de klippen der verdrukking, aenzie deze zeester, aenroep Maria: *Respice stellam, voca Mariam*. Wordt gy geslinderd door gedachten van hooveerdigheid en eerezucht, aenzie deze zeester, en aenroep Maria: *Respice stellam, voca Mariam*. Komen de prikkels van het vleesch, de gierigheid, de gevoelens van gramschap u bestormen, aenzie Maria: *Respice ad Mariam*. Wanneer gy, beschaemd en ontsteld om de grootheid

(1) *Mors et vita in manu linguæ: qui diligunt eam comedent fructus ejus. PROV. XVIII, 21.*

(2) *Ex homilia 2 super Missus est, circa finem.*

en leelykheid uwer zonden, verschrikt door Gods oordeelen, begint in eenen afgrond van wanhoop neer te zinken, gedenk Maria : *Cogita Mariam*. In al uwe gevaren, benauwdheden, twyfelachtigheden, gedenk Maria, aenroep Maria. Maer om de hulp van hare gebeden te bekomen, verzuim niet haer na te volgen (1).

Eindelyk de devotie tot Maria bestaet in eenige oefeningen tot harer eer te onderhouden. De koningin des hemels is zoo milddadig dat zy, door de grootste weldaden, de minste diensten beloont.

Om deze belooningen te bekomen, moet men zyne oefeningen ter eere van Maria in staet van gratie en met standvastigheid verrigten. Een ondeugende soldaet, zegt de H. Alphonsus de Liguori, was gewoon alle dagen Maria met eenig goed werk te vereeren. Op zekeren keer dat hy grooten honger leed, verscheen de heilige Maegd, hem uitgezochte spyzen aanbiedende, doch in een zoo vuile schotel dat hy ze niet kon eten.

(1) *Ut impetres ejus orationis suffragium, non deseras conversationis exemplum. Iam. Ut supra.*

Alsdan zeide de allerheiligste Maegd tot hem : Ik ben de Moeder Gods, en ben gekomen om uwen honger te spyzen. Maer, de soldaet antwoordde : Ik kan deze spyzen uit die schotel niet eten. Maria hernam het woord, zeggende : Hoe wilt gy dan dat uwe godvruchtige oefeningen, welke gy my met een besmeurde conscientie aanbiedt, my zouden behagen? Hierdoor bekeerde zich de soldaet, wierd kluizenaar, leefde dertig jaer in de woestyn, en by zyne dood verscheen Maria wederom en leidde hem ten hemel.

De tweede voorwaarde om, met de gewenschte uitwerksels, goede werken ter eere van Maria te onderhouden, is de standvastigheid of volherding. De volherding alleen, zegt de H. Bernardus, verdient de kroon. De eerbiedwaardige Berchmans op zyn sterfbed, door zyne medebroeders ondervraegd zynde welke oefeningen zy moesten betrachten ter eere van Maria, om haer het meest te behagen en het zekerst hare bescherming te bekomen, antwoordde dat de geringste werken daertoe genoegzaam waren, mits zy dezelve standvastiglyk onderhielden.

Onder menigvuldige goede werken ter eere van Maria, kan men de geloovigen niet genoegzaam aenpryzen, het vieren van hare feestdagen door eene weerdige kommunie. Stanislaus de eerste, koning van Polen, heiligde al de dagen door de H. Kerk aen den dienst der H. Maegd toegewyd, door het naderen tot de HH. Sakramenten.

Wie, onder de ware kinderen van Maria, is er die den Roozekrans niet onderhoudt? Keizer Karel V en Lodewyk XIV waren zeer getrouw om Maria met deze heilige oefening te vereeren.

Al de zaterdagen des jaers zyn byzonderlyk toegewyd aen de devotie tot Maria. Het ware te wenschen dat men op deze dagen nooit naliete eenig goed werk te doen ter eere van Maria, zoo als eene aelmoes geven, of eene versterving doen, of Mis hooren, enz.

Eindelyk is het ook zeer geraedzaam deel te maken van hetgene men noemt de Kongregatie of, ten minste, van eenig ander broederschap ter eere van Maria ingerigt. Een godgeleerde, daerover schryvende, stelt twee vragen voor, en antwoordt daerop als volgt :

Is het goed geschreven te zyn in een broederschap van Onze Lieve Vrouw?

Ja, voornamelyk als men er de regelen wel van onderhoudt.

Waertoe dienen de broederschappen van Onze Lieve Vrouw?

Om door vereenigde gebeden haren bystand des te beter te verkrygen.

Ziedaer reeds vier oefeningen. Daerby drukken wy den wensch uit dat de geloo-
vigen de Meimaend ter eere van Maria zou-
den vieren en hare liverei dragen, zoo als,
by voorbeeld, het schapulier der zeven wee-
dommen, of van den berg Karmelus, of
der onbevleete Ontvangenis, om aldus meer
en meer hunne devotie aen de koningin des
hemels te bewyzen.

De ware devotie tot de H. Moeder Gods
is een teeken van uitverkorenheid tot het
ryk des hemels : 't is onmogelyk, zegt de
godvruchtige Blossius, dat een ootmoedige
en ievervolle dienaar van Maria verloren
ga (1). Ook past de H. Kerk aen de Konin-

(1) *Fieri non potest, ut pereat, qui Mariæ sedulus
et humilis cultor exstiterit. Bloss. Cant. Vit. Spi. C. 8.*

gin des hemels deze troostelyke woorden toe, waerby deze schynt te zeggen : Wie my zal gevonden hebben, die zal het leven vinden en de zaligheid putten in den Heer (1). Maer men vergete niet dat, om ware kinderen van Maria te wezen, het hoogstnoodig is hare deugden na te volgen en afstand van de zonde te doen. Houd op van zondigen, zegt de H. Paus Gregorius, en, ik beloof het u, gy zult in Maria meer teederhertigheid en genegenheid vinden dan in uw eigene moeder (2).

Stellen wy ons dan onder hare bescherming; scharen wy ons rond haren troon, als kinderen rond hunne moeder, voornamelyk op hare feestdagen, en gedurende de gansche Meimaend. Zoeken wy onder hare vlag eene schuilplaats tegen den stroom van boosheid, die eeniegelyk dreigt mede te slepen.

Alwanneer wy vreezen van ook medegerukt te worden en te vergaen ter oorzaak van onze krankheid, tot wie kunnen wy be-

(1) Qui me invenerit, inveniet vitam et hauriet salutem a Domino. PROV. VIII, 53.

(2) Pone finem, in voluntate peccandi, et invenies Mariam (indubitanter promitto) promptiorem carnali matre in tui dilectione. S. GREG. M. Or. Lib. 1, Ep. 47.

ter onze handen reiken dan tot Maria, die de behoudenis der zieken genoemd wordt? *Salus infirmorum.*

Insgelyks als wy nu reeds in den afgrond der zonde verzonken liggen, tot wie kunnen wy ons beter wenden dan tot Maria, die de toevlugt der zondaren is? *Refugium peccatorum.*

Brengt gy uwe dagen over in troosteloosheid, droefheid en verdriet, gaet tot Maria, zy is de troosterse der bedrukten; *Consolatrix afflictorum.*

Wordt gy in uwe noodwendigheden van alle menschen verlaten, neemt uwe toevlugt tot Maria, hulpe der Christenen: *Auxilium Christianorum.* Hare hulp is zoo uitgestrekt als de wereld groot is: van den opgang der zon tot den ondergang, strekt zy zich uit over de christenen van alle geslacht, ouderdom, rang en staet. Maer neemt voornamelyk uwe toevlugt voor de zaken die de zaligheid aengaen, opdat gy, na dit tranendal, moget zegepralen in den hemel met Maria, die den eertitel van koningin aller heiligen voert: *Regina sanctorum omnium.*

BLADWYZER.

Opdragt.	3
Voorwoord.	5
§ I. Algemeen overzicht.	7
§ II. De kapel.	9
§ III. De heerlykheid.	18
§ IV. De nieuwe kerk.	22
§ V. De parochie.	27
§ VI. Heeren pastors.	29
BYVOEGSELS. N. I. Kopy van den akt, behelzende de wyding of konsekratie der kerk van Marialoop.	34
N. II. Feestzang by de wyding der nieuwe kerk van Marialoop, den 24 September 1858.	35
N. III. Kopy van de inrigting der parochie van Ma- rialoop, met het aenwys van hare grenzen.	38
Lofrede ter eere van O. L. V., patroones van Maria- loop.	41

GOEDKEURING.

GEZIEN EN GOEDGEKEURD.

Brugge, den 21 April 1861.

† J. B. BISSCHOP VAN BRUGGE.